

APUSTUL SAN PABLUM KAY KARTATA KACH'ARQAN KULUSAS LLAQTAPI TIYAQKUNAMAN (KULUSINSIS)

¿Pitaq karqan San Pablupa? Liyishun chay punta parti Rrumanusta, masta yach'ananchiq *San Pablupa.

¿Pikunapaqmi iskibrirqan kay libruta? Kay kartataqam iskibrirqan *prubinsya Asyapa Kulusas llaqtampi tiyaq kriyiq masingunaman. Chay Kulusasqam karqan chay Ifisu llaqtapa 150 kilumitrus karupi. Chay Kulusaspiqam tiyarqan *nasyun Isrrayilmada kaqkuna, nasyun Grisyamanda kaqkunapis. Kinsapch'i Pablu Ifisupi yach'achikuptin, wakin kulusasinekuna Ifisuman rishpa, uyashpa, Jisukristupi kriyirqanllapa. (Liyishun Ichus 19.10.) Pablu karsilpi kaykaptinmi, yach'achikuq masin Ipafras chay Kulusaspi tiyaqkunataqa yach'achirqan Jisukristupa. Chaqa Ipafrasmi Kulusaspi tiyaq. Chayshina Ipafras yach'achikuptinmi, Kulusaspi wakin tiyaqkuna uyashpaqa, Jisukristupi kriyirqanllapa.

¿Imaraykum iskibrirqan kay librutaqa? Chay kulusasinekuna Jisukristupi chayraq kriyishpaqam, ancha kushikushpa tandakaqllapa, Dyusta adurananllapa. Chaymandaqam wakin runakunaqa llullakushpa, suq laya duktrinana yach'achirqan paykunata. Chaymi Ipafrasqa rirqan Pabluta tapuq tukuy chay yach'achikushqambaq. Pablupaq chaypaq yach'ashpaqa, kach'arqan kay kartata, kunashpa chay Kulusaspi tiyaqkunata, chay llulla yach'achikuqkunata ama kriyinanllapa.

¿Imapaqmi yach'achiwanchiqllapa kay libruqa?

Kulusansis 1.1-8 niwanchiqllapa, Pablu Kulusaspi tiyaqkunata napaykushqambaq, paykunata alabashqambaq, Dyusta allita kasushqanrayku.

Kul. 1.9–2.5 niwanchiq, Jisukristuqam Dyuspa Churin kashqambaq; paypismi Taytan Dyusshina ancha pudirniyuq kashqambaq; Tayta Dyus Pabluta kach'ashqambaq, *shumaq pakadu nutisyanda yach'achinambaq.

Kul. 2.6-23 niwanchiq, Dyuspa wambranguna kashpa, Jisukristupi allita yuyakushpa, kawsananchiqllapa; ama dijananchiq, mana baliq duktrinayukuna ingañawananchiq.

Kul. 3.1–4.6 niwanchiq, unay kawsashqanchiqshina amana kawsanananchiqllapa; ashwanri mushuq runa, mushuq warmi kashpa, suqwan suqwan kuyanakushpa, kawsananchiqllapa.

Kul. 4.7-18 niwanchiq Pablu achka kriyiq masingunata napaykushpa, dispidishqambaq.

Pablum napaykurqan kulusasinukunata

1 ¹⁻²Kuyashqay kriyiq masitakuna Kulusas llaqtapi tiyaqkuna, noqa Pablum masanchiq Timutiuyuwan kay kartata kach'amuni qamkuna Jisukristupi allita kriyiqkunaman. Chaqa Tayta Dyus munaptinmi, Jisuspa *apustulnin kani, qamkunata yach'achishunaypaq. Chaymi Dyusman mañakuni, tukuy imapi qamkunata yanapashunan, ama nimata manchashpachu, ashwan kushikushpa kawsanaykillapa.

Pablum Dyusman pagikurqan kriyiq masingunapaq

³⁻⁴Yach'ashqallapam kani: Qamkunash Siñurninchiq Jisukristupi ancha allita kriyishpa, yumbay kriyiq masinchiqkunata ancha kuyaykangillapa, nishpa. Chaymi ancha kushikushpa, Siñurninchiq Jisukristupa Taytan Dyusta mana shaykuq pagikunillapa. ⁵Chayshinam qamkunaqa *Jisukristupa allip shumaq nutisyanda yach'akushpa, ancha kuyanakungillapa. Chaymi tukuy shunqo kushikungillapa: Anaq syilupim paywan rinchiqllapa kawsaq, nishpa. ⁶Chay shumaq nutisyata uyashpaqam, yach'akushqallapa kangi: Tayta Dyusmi allipta kuyawaqninchiq, ancha munan washawayninchiqta, nishpa. Chay yach'akushqayki diyamandapacham Dyusqa qamkunata yanapashushqa, mas allita paypi kriyinyakillapa. Chay shumaq nutisyataqam tukuy kay mundupi yach'achikuykanchiq. Chaymi qamkuna Jisukristupi kriyishqaykishina, achka uyakuqkunapis paypi kriyiykanllapa. Paykunaqam Dyuspaq ancha atun kusichashina. ⁷Chay kuyashqay yach'achikuq masiy Ipafrasmandam qamkunaqa Jisuspaq allita yach'akushqallapa kangi. Chaqa payqa Jisukristupa ancha allin sirbikuqnin

kashpam, mana shaykuq yach'achishungillapa. ⁸Payqam noqaykunataqa niwashqa: *Santu Ispiritu Kulusasmanda kaqkunata yanapaptinmi, paykuna yumbay kriyiq masinchiqkunata allita kuyanllapa, nishpa.

⁹Chaymi chayshina qamkunapaq yach'ashqayllapa diyamandapacha, mana shaykuq Dyusman mañakunillapa, Santu Ispiritunwan qamkunata ancha yanapashunan, pay munashqanda allita yach'anaykillapa, allin jwisuyuq, ancha yach'ayniyuq kanaykillapa.

¹⁰Chayshinaqam mañakunillapa, Siñurninchiq Jisukristu munashqan-shina kawsanaykillapa, tukuy tyimpu payta kushichinaykillapa. Chayshina allitalla rurashpaqam, Tayta Dyusta shunqoykillapapi mas allita ringillapa riqsiq. ¹¹⁻¹²Chaymi payman mañakunillapa, pudirninwan qamkunata yanapashunan, paypi ancha allita kriyishpa, payman pagikunaykillapa. Chayshina kriyishpaqam qesachashuptimbis, kushikushpa ringillapa agwantaq. Chaqa Dyuspa wambranguna kaptinchiqmi, payqa kamashqa, llipyaykaq luryapi irinsyayuq kananchiqllapa. ¹³*Dyablum uchata rurachiwashqa karqanchiq. Piru Tayta Dyusmi chay dyablumanda, uchanchiqmanda washawashqana kanchiq, kuyashqan Churin Jisukristutana kasunanchiqllapa. ¹⁴Chaqa Jisukristu „yawarninda ich'ashpa wañuptinmi,„ Tayta Dyusqa yumbay uchanchiqmanda pirdunawaqninchiq, washawashqa kanchiq.

Jisus wañushpam washawarqanchiqllapa

¹⁵Jisuspa Taytan Dyustaqam mana atinchiqchu rikayta, mana kwirpuyuykashqanrayku. Piru chayshina *ispiritukashpapismi, Churin Jisukristutaga

kwirpuyuqta nasichirqan kay mundupi. Chaymi Jisusta rikashpaqa, Tayta Dyustashina rikaykanchiq. Chayraykum Jisukristuqa tukuy ima rurashqanmanda masta balin. ¹⁶Chaqa Tayta Dyusqam Churin Jisukristuta kwirpuyuqta manaraq nasichishpa, kamachirqan:

—Ruray syiluta, pachata, tukuy imandinda, rikaypaqta, mana rikaypaqtapis. Ruraypis tukuy laya kamachikuq anjilkunata, chay tukuy ima rurashqayki qamta kasushunanllapa, nishpa.

¹⁷Chaqa, manaraq nima kaptinmi, Jisukristuqa karqanna. Kanan kay pachata, syiluta, tukuy imandinda pay kwidaykaptinmi, mana chingancho; manaqash' tukuy ima chinganmanna.

¹⁸Chayshinallam Jisukristu paypi yumbay kriyiqkunata kawsachishpa, shumaqta kamachiwanchiq. Manchu umanchiqqa yumbay kwirpunchiqta kamachin. Chayshinallam Jisukristu paypi yumbay kriyiqkunata shumaqta kamachiwanchiq. Chaqa payqam yumbay wañuqmanda puntata tukuy tyimpupaq kawsamushqa, tukuy ima rurashqanmanda mas allin kamachikuq kanambaq. ¹⁹Jisukristuqam tukuy imapi Tayta Dyusshinalla. Chaqa Tayta Dyusqam chayshina munarqan kanambaq. ²⁰Kanan Tayta Dyusmi munashqa uchanchiqmanda washawayninchiqta. Chaymi Churin Jisusta kay pachaman kach'amurqan, yawarninda ich'ashpa kruspi wañushqanrayku, pirdunawananchiq. Chaymi kay pachapi, anaq syilupi yumbay tiyaqkuna Tayta Dyuswan atinchiqlapa alliyayta.

²¹⁻²²Unayqam qamkunaqa uchakunata rurashpaqa, Dyusta kuntrarqaykillapa. Chaymi Dyuspaqqa furastirukunashina karqaykillapa. Piru kananqam Jisukristu kruspi wañushqanrayku, paywan yumbay alliyaqtaqa tukuy uchanchiqku-

namanda pirdunawashqa kanchiq. Chayshinam rurashqa, paypa ñawpambi manana nima uchayuqchu kananchiqllapa. ²³Piru chayshina mana uchayuq kanaykipaqa, *Jisukristupa shumaq nutisyanda uyashpa, mana shaykuq paypi yuyakuyllapa: Paymi rin washawaq, nishpa. Amar akrakaychu chay kriyishqaykimandaqa. Chaqa chay shumaq nutisyandam tukuy kay mundupi yach'achikuykanllapa. Chaytallam noqa Pablupis yach'achikuykani.

**Tayta Dyusmi Pabluta numbrashqa
karqan, Jisuspi kriyiqkunata
yach'achinan**

²⁴⁻²⁵Kananqam noqaqa qamkunata yach'achishushqayrayku kay karsilpi padisishpapis, kushikuni. Chaqa Jisukristupi yumbay kriyiqkunaqam paypa kwirpunshina. Chaymi ancha balin Jisukristushina chay kriyiq masinchiqkunapaq padisinaypaq. Chaqa Tayta Dyusmi numbrawashqa, paypi kriyiqkunata tukuy ima pay nishqanda yach'achinaypaq. ²⁶Tayta Dyusmi unaymandapacha paylla yuyashqandaqa mana pitapis nirqancho. Piru kananqam paypi kriyiqkunataqa yach'achiwashqana kanchiq chay pakadu mana nishqandaqa. ²⁷Chay pakaduqam munan niyta: Dyusqash yumbayta munan washayta. Manash noqaykuna *isrraylinu kaqkunatallachu munan washawayllapataqa, nishpa. Chaqa Churin Jisukristupa Ispiritunmi paypi yumbay kriyiqkunapi tiyan. Chaymi qamkuna mana isrraylinu kaqkunapis Jisuspi kriyishpaqa, luryapi paywan ringillapa kawsaq.

²⁸Chaymi Dyus yanapawaptin, may atishqaykaman yumbayta kunashpa, yach'achinillapa Jisukristupa, paypi tukuy shunqo kriyinanllapa, Dyuspa ñawpambi ancha allin, ancha

yach'ayniyuq wambranguna kanambaq-llapa. ²⁹Chayraykum Jisukristu ancha yanapawaptin, paypa pudirninwan achka runata, warmita shayku shayku may atishqaykaman Jisukristupaq yach'achini.

2 ¹Munanim yach'anaykillapa: Noqam tukuy shunqo Dyusman qamkunapaq ancha mañakuni, nishpa. Chay Lawdisya llaqtapi tiyaqkunapaqpis, yumbay chay suq mana riqsiwaq kriyiq masinchiqpaqpis ancha mañakuni. ²Mañakuniquam yumbay qamkuna, paykunapis suq yuyayniyuqlla kashpa, kuyanakashpa, ancha animadu kanaykillapa. Chayshina kashpaqam, ancha allita ringillapa riqsiq Tayta Dyuspa pakadu Churin Jisukristuta. ³Chaqa Jisukristuqam noqanchiqkunapaqqa ancha balin maski ch'aniyuq *urumanda. Payllam atin yach'achiwayninchiqta Tayta Dyuslla yach'ashqandaqa. ⁴Kaykunataqam niykillapa, ama pipis, mishki mishki parlachishushpa, ingañashunanllapa. ⁵Chaqa qamkunawan mana kashpapisti, kuyashushpa, ancha yuyaykillapa. Chaymi ancha kushikuni yach'ashpa: Qamkunash suq yuyayniyuqlla kashpa, mana shaykuq kriyingillapa Jisukristupi, nishpa.

⁶Chayri chay punta diyakunapi Siñurninchiq Jisukristupi kriyishqaykishina, paypi allita kriyishpa, kawsayllapa. ⁷Suq planta allpapi allita ch'upakuqshinar qamkunapis Jisuspi ancha allita kriyiyillapa, paymanda ama akrakashpachu. Chaqa chayshina kriyinyakillapam allita yach'akurqayki achka kriyiq masinchiqmanda. Chayri tukuy diya Dyusman ancha pagikushpa kawsayllapa.

Jisuspi kriyishpaqar, kayshina kawsashun

⁸Kwidawkish kasungimanllapa mayqan mana baliq duktrinayuq

yach'achikuqta. Chay laya yach'achikuqqam runakunapa mana baliq kustumbringunata, yuyayningunata munanllapa yach'achishuyta. Jisukristupa ligitimu nutisyandaqam mana yach'achikunllapachu.

⁹Chaqa Siñurninchiq Jisukristu kwirpuyuq kashpapisti, tukuy imapi Tayta Dyusshinalla. ¹⁰Kanan Jisukristuqam yumbay kamachikuq anjilkunamanda, *dyablukunamanda mas pudirniyuq kamachikuq. Chaymi paypi allita kriyiptikillapa, ancha rin yanapashuq, shumaqta kawsanaykillapa. ¹¹Manchu runakuna kwirpumbi chay siñalta rurashpaqa, wichukunllapa chay piti aychata. Chayshinallam qamkuna Jisukristupi kriyiptikiqa, pay kikin uchaykikunata surqoshpa, wichukun bidaykimanda. Piru manam chay siñaltaqa rurashushqachu. Ashwanmi uchaykikunamanda pirdunashushqa. ¹²Noqanchiqkunaqam yakupi shutikushpaqa, Jisukristu pambakashqanshina karqanchiqllapa. Chaymandaqam yakumanda lluqshishpaqa, Jisukristu mushuqmanda kawsamushqanshina kanchiqllapa. Chaqa kriyirqanchiqmi: Dyusmi pudirninwan Jisusta wañushqanmanda kawsachimurqan, nishpa. ¹³Qamkuna mana siñalniyuq kwirpuykipi kaqkunaqam unayqa uchata rurashpa, Dyuspa liyninda mana kasushpaqa, wañushqashina karqaykillapa. Piru kananqam Tayta Dyusqa mushuq bidatana qoshushqa. Chaqa Jisukristupi qamkuna kriyiptikiqam, yumbay uchaykimanda pirdunashushqa. ¹⁴Suq runa sintinsyadu kaptinqam, juyisqa suq urdinda ruran, kastigadu kanambaq. (Chayshinallam noqanchiqkunapis uchayuq kashqanchiqrayku sintinsyaduna karqanchiq, jwisyu diyapi kastigadu kananchiqllapa.) Piru Tayta Dyusqam chay urdinda kruspi klabash-

pashina chingachirqan. Chaymi Jisukristupi kriyiqkunaqa manana sintinsyaduchu rinchiqlapa kaq, jwisyu diyapi kastigadu kananchiqqa. ¹⁵Chayshina kruspi wañushpa, kawsamushpaqam, Jisukristu yumbay chay kamachikuq dyablukunata binsishpa, penqakushqata dijarqan. Chaqa paykunataqam prisukunatashina purichirqan yumbaypa ñawpambi.

Dyus munashqanda rurashpa kawsashun

¹⁶Chayraykur ama ni pipis qamkunataqa jugsashunqachu, imatapis mikuptikillapa, ichu upyaptikillapaqa; ni rimashunqallapachu llullu killa fyistata ichu suq fyistakunata ichu *samana diyakunata mana gwardaptikillapaqa. ¹⁷Chaqa chay unay kustumbringunaqam ancha salqetata Jisukristupaq yach'achiwarqanchiq. Chaymi paypa llandunshinalla karqanllapa. Piru kananqam noqanchiqkunaqa allitana yach'anchiqllapa Jisukristu kikumbaq. ¹⁸Chayri chay umildi tukuqkunata, anjilkuna aduraqkunataqa ama kasuyllapachu. Chaqa paykunaqam yuyashqangunapi kriyishpa, ancha palanganuyashpa, ninllapa: "Tayta Dyusmi *musqoypishina kaykunata yach'achiwashqa", nishpa. Paykunata uyashpakish, pyirdingimanllapa primyuykita. ¹⁹Chaqa paykunaqam Jisukristumanda akrakashpa, suq mana umayuq kwirpushinana kidanllapa. Piru Jisukristuqam umanchiqshina. Chaymi kwirpunshina kaptinchiq, pay animachiwanchiq, suqwan suqwan kuyanakushpa, Dyuspi mas allita kriyinanchiqlapa. Chaqa Tayta Dyusmi nishqa karqan, chayshina paypi masta masta kriyinanchiqlapa.

²⁰Jisukristupim kriyishqallapa kangi. Chaymi pay wañushqanshina, qamkunapis wañushqashinana kangillapa, kay

mundupa kustumbringunata amana runanaykillapa. Chayshina kaptinqa, ¿imaraykutaq runakunapa kustumbringunata kasushpa kawsangillapaqa?

²¹Chaqa runakunam qamkunata kamachishungillapa: "¡Ama chay imata rurayllapachu! ¡Ama chay imata mikuyllapachu! ¡Ama chay imata llamkayllapachu!" nishpa. ²²Yumbay chay kamachishushqanqam kamachiwanchiq mikuna upyana kusapaqla. Chay layakunaqam das ushyakan. Manam duranchu. Chaqa runakunapa duktrinamandallam chay layakunataqa kamachiwanchiq. ²³Paykuna kamachikushqanqam ancha balinmanshina. Piru paykuna kikin munashqanshinallam Dyusta aduraykanllapa. Chaymi kamachikunllapa, ancha rrisakuq, ancha umildi tukushpa, kwirpunchiqta kastigananchiq. Piru yumbay chay rurashqanllapaqam mana yanapawanchiqchu, kwirpunchiqta sujitananchiqqa.

3 ¹⁻²Tayta Dyusqam Churin Jisukristuta kawsachimushpa, noqanchiqkunatapis suq mushuq bidapaqna kawsachiwashqa kanchiq. Kanan Siñurninchiq Jisukristuqam luryapina Tayta Dyuspa *allin ladumbi tiyaykan. Chayri luryapi kaqpaqla yuyashpa kawsashunllapa. Amanar kay mundupa kusasningunapaqqa yuyashpa kawsashunllapachu. ³Chaqa noqanchiqkunaqam chay uchakunapaqqa wañushqashinana kanchiqllapa. Chaymi kananqa Jisukristupi allita kriyishpa, Tayta Dyuswana kanchiqllapa. Piru mana kriyiqkunapaqam kay mushuq bidanchiqqa pakadu. (Chaqa manam intyandinllapachu kay mushuq bidanchiqpaqqa.) ⁴Piru Jisukristum noqanchiqkunata kawsachiwanchiq. Chaymi pay lliyashpa shamuptinqa, noqanchiqkunapis paywan pulla rinchiqlapa lliypaq.

**Uchanchiqkunata dijashpaqam, mushuq
bidayuqna kanchiqllapa**

⁵Chayri kay mundupi uchakuna kaqpaqqa wañushqashina kashunllapa. Sultiru kashpaqar, amaraq puñuychu warmiwanqa. Rrispituyuy kashpaqar, rrispituykiwanlla puñuy. Amar suqwanqa. Amar ni suq laya uchakunata rurayllapachu, kwirpuyki munashqandalla rurashpaqa. Imaykillapa kaptimbisri, ama mastaqa ancha munayllapachu. Chaqa chayshina munashpaqam, chay kusaskunata aduraykangi dyuskunatashina. ⁶Yumbay chay laya uchayuqtaqam Dyusqa ancha rin kastigaq, payta mana kasushqanrayku. ⁷Kanan Dyuspi manaraq kriyishpaqam, qamkunapis chay laya uchakunata rurashpa kawsarqaykillapa. ⁸Piru kananqa dijayllapana yumbay laya uchakunata. Amana piñakuyllapachu ni anyanakuyllapachu ni suqkunata dañachiyllapachu ni musyakuyllapachu ni mala palabrakunata rimayllapachu. ⁹Amar pitapis ingañaychu. Chaqa chay laya uchayki-llapaqam ancha mapa trapushina karqan. Piru kananqam chay unay millanaypaq uchaykillapataqa dijashqallapana kangi. ¹⁰Chaymi Jisukristupi kriyishpaqa, shumaqtana kawsaykangillapa, suq ancha shumaq mudanata mudakushqashina. Chaqa kananqam Dyusqa qamkunata yanapashushqa, yuyaynikipi payta mas allita riqsinayki-llapa. ¹¹Chaymi mana yaqqa balinchu *isrraylinu kananchiq ichu mana isrraylinu kananchiq, ni *kwirpunchiqpi siñalniuq kananchiq ni mana siñalniuq kananchiq, ni furastiru kananchiq ni llaqta masakuna kananchiq, ni yach'ayniuq kananchiq ni mana yach'ayniuq kananchiq, ni *randishqa kriyadu kananchiq ni mana kriyadu kananchiqllapa. Ashwanmi

ancha balin Jisukristupi kriyinanchiq-llapa. Chaqa Jisukristum yumbaymanda masta balin. Kanan *Santu Ispiritunqam Jisuspi yumbay kriyiqkunapi tiyan.

¹²Tayta Dyusmi ancha kuyawaqninchiq, akrawashqallapa kanchiq, paypa wambranguna kananchiqllapa. Chayri shumaqta kawsashun, suq ancha shumaq mudanayuqshina kananchiq-llapa. Chayri chay iman faltaqkunata llakipashpa, imawambis yanapashun-llapa. Umildi kashpa, ama piñakushpachu, ashwan suqkunata agwantashun-llapa. ¹³Chayshina agwantanakushpa, pirdunanakushun. Chaqa Jisukristum noqanchiqkunataqa pirdunawashqa kanchiq, ¿manachu? Chayri chayshinalla noqanchiqkunapis pirdunanakushun. ¹⁴Piru tukuy imamandam mas alli kuyanakunanchiq. Chaqa chayshina kuyanakushpaqam, suq yuyayniuqlla rinchiqllapa kawsaq. ¹⁵Chayri Tayta Dyus qamkunata yanapashunqa, shunqoykillapapi kushikushpa, yumbaywan shumaqta kawsashpa, suq kwirpushinalla kanaykillapa. Kanan Dyusta pagikushpa kawsayllapa.

¹⁶Chayshinar *Jisukristupa shumaq nutisyanda ancha allita yach'akushpa, tukuy shunqo mana shaykuq kasuyllapa. Chayri ancha allita yach'achinakushpa suqniki suqnikiwan animachinakuy. *Salmukunata, imnukunata, tukuy laya alabansakunata kantashpa, tukuy shunqo Dyusta pagikuyllapa. ¹⁷Imatapis nishpa, ichu imatapis runanayki kashpaqa, Jisukristu munashqanshinalla ruray, Tayta Dyusta pagikushpa, Churin Jisukristu yanapashuptin.

**Jisukristupi kriyishpar,
kayshina kawsashunllapa**

¹⁸Qosayuq warmikuna, qosaykita allita kasuy. Chaqa Siñurninchiqpi kriyishpaqam, ancha alli chayshina

kasunaykillapa. ¹⁹Qamkuna warmiyuq runakunapis warmikita kuyay. Amar piñakushqa layaqa kamachiychu.

²⁰Qamkuna wambrakunapis, taytaykita, mamaykita tukuy imapi shumaqta kasuyllapa, Tayta Dyusninchiq kushikunambaq. ²¹Qamkuna taytakunapis, wambraykillapata shumaqta kamachiyllapa. Amar dasqa anyayllapachu, ama syntishpa disanimakanan.

²²Qamkuna *randishqa kriyadukuna, kay bidapiqa patrunkillapata tukuy imapi allita kasuyllapa. Amar chapashushqan uraslla kasuqkuna tukuyllapachu. Ashwan Dyusta rrispitashpa, tukuy shunqo allipta kasuyllapa yuyashpa: Dyusmi tukuy uras rikawaykan, nishpa. ²³Chayri imata rurashpaqa kushikushpa, allin shunqoykiwan tukuy imata rurayllapa: Siñurniy Jisukristupaqmi ruraykani, nishpa. Piru amar runakunapaqllaqa rurayllapachu. ²⁴Chaqa qamkunaqam yach'angillapa: Siñurninchiq Jisukristuta allita kasuptinchiqqam, suq bidapi Tayta Dyus rin qowaqninchiq ancha shumaq irinsyata, nishpa. ²⁵Piru mayqanninchiq mana allikunata ruraptinchiqqam, rin kastigawaqninchiq. Chaqa Dyusqam mana ni mayqanda sawachashpachu, ashwan yumbayta allita rin jusgaq.

4 ¹Qamkuna, patrungunapis yuyayllapa: Noqapismi patrurniyuq kani anaq syilupi. Payqam allita rikawaykan, nishpa. Chayri allita rikashpa, shumaqta kamachiyllapa chay *randishqa kriyadyukikunata.

²Yumbaynikir rikch'akashpa, allita yuyashpa, Dyusman mana shaykuq mañakushpa, payta pagikuyllapa.

³Noqapaqpisri Dyusman mañakuyllapa. Chaqa Jisukristupa pakadu nutisyanda yach'achikushqayraykum kay karsilpiqa kani. Chayri mañakuyllapa, chay

pakadu yuyashqambaq achka runata warmita atinaypaq yach'achiya.

⁴Mañakuyllapapisri Dyus munashqan-shina ancha klarituta Jisukristupaq yach'achikunaypaq.

⁵Chay mana kriyiqkunawanri shumaqta kawsayllapa. Allitar tyimpuykita kwidayllapa, lugarniyuq kanayki, suqkunata yanapanayki, Jisukristupi kriyinanllapa. ⁶Ancha animada shumaqta paykunawan parlashpaqam, Dyuspaq imata tapushuptinllapa, allita yach'ayllapa, paykunata kuntistanayki.

San Pablum kartanda ushyashpa, kriyiq masingunata napaykurqan

⁷Kuyashqanchiq yach'achikuq masinchiq Tikikutam qamkunaman kach'amuykani, noqapaq tukuy imata parlachishunan. Chaqa paymi noqaykunawan ancha allita Dyusninchiqta sirbishqa. ⁸Chaymi payta kach'amuykani, imashina kaypi kashqayllapata nishushpa, qamkunata animachishunan. ⁹Pullanmi shamumbis kuyashqanchiq masanchiq Unisimu. Paypismi ancha allita Siñurninchiq Jisukristuta kasun. Payqam qamkunapallaqta masiki. Chay ishkay masanchiqkunam yumbayta rin parlachishuqllapa, imam kaypi pasawaykanllapa, nishpa.

¹⁰Prisu masiy Aristarkupismi qamkunata napaykushungi. Birnabipa ayllun Markuspismi napaykushungillapa. Paypaqqam nishushqana kani: Qamkunanaman shamuptinqar, shumaqta ch'ayachiylapa, nishpa. ¹¹Kriyiq masinchiq Jisuspismi qamkunata napaykushungi. Payllam Justupis shutin. [Nuta: Chay Justu Jisusmi mana Jisukristuchu karqan.] Yumbay *isrraylinu kriyiq masiykunamandam paykunalla kaypi yanapawaykanllapa, chay mana kriyiqkunata animachishpa, Tayta Dyuspi kriyinanllapa. Paykunam ancha

animachiwashqa, ama llakinaypaq.

¹²Jisukristuta sirbiq masiy Ipafraspismi, llaqta masikillapa kashpa, qamkunata napaykushungi. Paymi mana qonqashushpachu, Dyusman tukuy diya mana shaykuq ancha mañakun qamkunapap. Chaqa ancham munan Jisukristupi allita kriyishpa, payman intrigakashpa, Dyus munashqanda allita ruranaykillapa. ¹³Noqagam tistigu kani; Ipafrasqam qamkuna Kulusaspi tiyaqkunapap, Lawdisya llaqtapi tiyaqkunapap, Yirapulis llaqtapi tiyaqkunapap ancha llakin. Chaymi ancha munan, shumaqta kushikushpa kawsanaykillapa. ¹⁴Kay kuyashqanchiq duktur Lukasmi kriyiq masinchiq Dimaswan yumbaynikita napaykushungi.

¹⁵Kriyiq masitakuna, waq Lawdisya llaqtapi kriyiq masinchiqkunata, waq kriyiq masinchiq Ninfasta, paypa

wasimbi yumbay tandacaq kriyiq masinchiqkunatapis niyllapa: “Pablum napaykushungillapa”, nishpa. ¹⁶Kay kartaytaqar yumbaynikipaq liyishpa, Lawdisya llaqtaman kach'ayllapa, waqppis yumbay tandacaq kriyiq masinchiqkunapa ñawpambi liyinanllapa. Paykunamambismi suq kartata kach'ashqana kani. Chayri paykunaman chay kach'ashqay kartata mañachimushpa, yumbaynikipaq liyiyllapa. ¹⁷Kriyiq masinchiq Arkiputa niyllapa: “Jisukristum numbrashushqa, paypaq yach'achikunayki. Chayri allita kumpliychay trabaju qoshushqanda”, nishpa.

¹⁸Noqa Pablum kay partitalla kikiy makiywan iskibrishpa, napaykuykillapa. Amar qonqawashpachu yuyayllapa: Pablum karsilpi, nishpa. ¡Ancha allin Tayta Dyusri tukuy imapi qamkunata yanapashunqa! ¡Chayshina kanqa!